

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО В УМОВАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

У теперішній час в Україні, економіка якої суттєво постраждала від світової кризи, а також в умовах браку інвестиційних ресурсів для відновлення економіки, необхідно посилювати систему співробітництва між приватним сектором й державою, яка дозволяє ефективно поєднати комерційні інтереси бізнесу з проблемою розв'язання інвестиційно-інноваційних загальнонаціональних проєктів.

Партнерство влади та бізнесу сприяє реалізації проєктів, які не могли бути успішно виконаними окремо кожною із сторін. Виникає можливість більш ефективних дій у ряді сфер, де проявляються негативні прояви ринку та неефективність державного управління.

Залучення приватних інвестицій дозволяє знизити навантаження на державні та місцеві бюджети при одночасному збереженні обсягів фінансування, а значить і реалізацію більшої кількості інвестиційних проєктів.

Держава повинна виробити системну політику підтримки інновацій в реальному секторі економіки, знайти механізми впливу на ринок, які стимулюватимуть бізнес фінансувати та впроваджувати нові технології (виробничі, управлінські). Використання нових технологій передбачає вихід на новий рівень безпеки, якій супроводжується врахуванням вимог екології та надійності [1].

Слід зазначити, що практичне застосування державно-приватного партнерства (ДПП) не набуло достатнього розвитку в Україні, а приклади успішних інвестиційних проєктів на принципах ДПП є дуже обмеженими. До сфери ДПП слід віднести концесію, спільну діяльність та інші договірні інструменти. Найбільш поширеним є застосування інструментів державно-приватного партнерства в інфраструктурних проєктах, які переважно реалізуються у формі концесії.

У теперішній час в умовах світової економічної кризи, поглибленою пандемією коронавірусу, стає безсумнівним той факт, що її подолання неможливо без залучення як державних інвестицій, так й шляхом реалізації потенціалу приватного бізнесу, перш за все в об'єкти критичної інфраструктури [2].

Реалізація інфраструктурних проєктів різного рівня дозволяє досягати мультиплікативного ефекту, який виникає внаслідок координації дій держави та бізнесу. Однак в силу загальної обмеженості ресурсів постає проблема

встановлення пріоритетів в реалізації інфраструктурних проєктів. Першочерговими повинні стати проєкти з реконструкції й модернізації вже сформованих інфраструктурних об'єктів, в силу того, що їх експлуатація дозволить отримувати грошові потоки, які сприятимуть окупності вкладених інвестицій. В свою чергу, удосконалення інфраструктури створює умови щодо зростання попиту на товари й послуги реального сектора економіки [3].

Крім того, найважливішою проблемою при встановленні пріоритетів формування інфраструктурних проєктів, є врахування їх соціально-економічного ефекту та вплив на рівень життя людей. Світовий досвід засвідчує, що успішній реалізації таких проєктів, сприяє розробка державних інфраструктурних програм (так звані pipeline of projects), які враховують стимули для приватних інвесторів в рамках державно-приватного партнерства.

В умовах сучасної світової кризи відбувається переоцінка цінностей і зростає визнання необхідності суттєвого нарощування об'єктів медичної інфраструктури. Як відомо, в сучасному державному секторі медичних закладів переважаючими є комерціалізовані медичні послуги.

Крім того, намітилася тенденція до закриття інфекційних відділень та клінік. Пандемія виявила об'єктивну необхідність щодо нарощування кількості сучасних якісних інфекційних клінік незалежно від поточної потреби в них. В умовах обмеженості державних інвестицій важливо залучити для цього приватний бізнес. Такі об'єкти, як свідчить світовий досвід, повинні мати державну форму власності, в той же час приватні інвестиції можуть залучатися на умовах ДПП.

Доцільним є передача таких об'єктів в оперативне управління приватному бізнесу, який повинен отримувати бюджетні кошти на експлуатацію цих об'єктів.

Європейською економічною комісією ООН запропоновано модель People First PPP (ДПП, спрямовані на забезпечення потреб людини) в якості механізму досягнення Цілей сталого розвитку до 2030 р. Складовою цього механізму є створення стимулів та мінімізація ризиків при залученні приватного бізнесу у створенні критичної соціальної інфраструктури [2]. При цьому спостерігається зацікавленість міжнародного бізнесу в реалізації таких проєктів.

Література

1.Воронкова Т.Є. Приватно-державне партнерство в системі інноваційно-інвестиційної безпеки національної економіки. *Економічна безпека України: монографія/* за ред. В.Г. Федоренка, І.М. Грищенка, Т.Є. Воронкової – Київ, 2017. С. 258-269.

2. Запатріна І. Бізнес і влада: уроки пандемії. *Дзеркало тижня* URL: https://dt.ua/business/biznes-i-vlast-uroki-pandemii-345665_.html (дата звернення: 24.04. 20 р.).

3. Сидорова Е. Н., Татаркин Д. А. Государственно-частное партнерство в условиях кризиса: Проблемы, риски, возможности. *Экономика региона* 2010. № 2. С. 95-103.

УДК 336.71

Кремень О.І., к.е.н., доцент,
Скобленко Т. В, студентка

Київський національний університет технологій та дизайну

ДОТРИМАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ НОРМАТИВІВ В БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ

Ефективність банківської системи є необхідною умовою соціально-економічного розвитку України. Враховуючи, що банківська система може бути джерелом криз і нестійкості, то здійснення функції банківського нагляду є важливим елементом забезпечення стабільності банківської системи та економіки в цілому.

Національний банк України здійснює регулювання діяльності комерційних банків, зокрема, шляхом встановлення економічних нормативів. У статті 58 Закону України «Про Національний банк України» зазначається, що «з метою захисту інтересів вкладників та кредиторів і забезпечення фінансової надійності банків Національний банк, встановлює для них обов'язкові економічні нормативи. Ці нормативи мають забезпечувати здійснення контролю за ризиками, пов'язаними з капіталом, ліквідністю, наданням кредитів, інвестиціями капіталу, а також за відсотковим та валютним ризиком» [5, ст. 58].

Розвиток нормативно-правового регулювання нормативів банківської діяльності в Україні тісно пов'язаний із міжнародними рекомендаційними та нормативними документами. Зокрема, відповідно до Директиви 2013/36/ЄС та Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 575/2013 від 26 червня 2013 року в Україні у грудні 2018 року був запроваджений норматив LCR (коефіцієнт покриття ліквідністю), який скасував економічні нормативи миттєвої ліквідності (Н4) та поточної ліквідності (Н5) з 2 вересня 2019 року [3; 4]. Даний норматив був розроблений Базельським комітетом після кризи 2008 року і є частиною угоди Базель III [1]. З 1 грудня 2019 р. необхідне значення нормативу LCR становить 100,0% і означає, що всі зобов'язання банку мають